

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

01 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie și Boico Victor

juducând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței nr.13 a Tribunalului Militar al Diviziunii de Gardă nr. 24 din 20 martie 1946, în cauza penală privindu-l pe
Badaneu Gheorghii xxxxx.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința nr.13 a Tribunalului Militar al Diviziunii de Gardă nr. 24 din 20 martie 1946, Badaneu Gheorghii a fost condamnat în baza art. 19, 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Badaneu Gheorghii, a fost acuzat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.58-1 lit.(a) și art.19, 58-1 lit.(b) din Codul penal al RSFSR, pentru faptul că, a trădat patria, efectuând serviciul militar în corpul emigranților gardiști, format în or. Belgrad, Iugoslavia, pentru lupta împotriva Armatei roșii și partizanilor, la fel a săvârșit și pregătirea de a trăda repetat patria, prin exprimarea dorinței de a rămâne definitiv cu traiul pe teritoriul României.

Potrivit sentinței, Badaneu Gheorghii a fost declarat vinovat și condamnat în baza art.19, 58-1 lit.(b) din Codul penal al RSFSR.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Badaneu Gheorghii, vinovăția în comiterea infracțiunii a recunoscut-o și a declarat că, benevol s-a înrolat în corpul emigranților gardiști, pentru lupta împotriva Armatei roșii și partizanilor, format în or. Belgrad. La propunerea unui cunoscut a fost nevoit să se înroleze în acest corpus, deoarece trăia foarte greu și neavând careva surse de existență, inclusiv nici haine pentru perioada rece. La data 22.10.1943, fiind acceptat în corpul emigranților gardiști, la 10 noiembrie 1943 a depus jurământul militar armatei statului german, unde a slujit până la 01.10.1944, dar nu a luptat împotriva partizanilor iugoslavi, deoarece compania în care activa se ocupa cu paza drumurilor, podurilor și căilor ferate.

Aflându-se în or. Belgrad, Iugoslavia, în luna martie anul 1945, fiind mobilizat în cadrul Armatei Roșii, aflându-se pe front, la 18.03.1945, a fost rănit la mâna stângă, în legătură cu ce a fost trimis pentru tratament în spitalul militar. A revenit în unitatea militară la 26.04.1945, de unde și a avut intenția de a pleca și a rămâne definitiv cu traiul pe teritoriul României, unde avea rude, din motiv că era permanent învinuit de

combatanți că a slujit regimul emigranților lui „vlasov” și că revenind în RSSM va fi acuzat de faptul că a slujit nemților. Ca urmare, la 09.11.1945, benevol a părăsit unitatea militară, de unde a lipsit timp de 12 ore pentru a discuta cu un sergent român, referitor la dobândirea careva documentele pentru a locui în continuare în România.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței nr.13 a Tribunalului Militar al Diviziunii de Gardă nr. 24 din 20 martie 1946, în privința lui Badaneu Gheorghii, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

3.1 În argumentarea recursului în anulare recurentul indică că:

- probele administrate în cauza data nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art.58-1 lit.(a) Cod penal al RSFSR - trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul Badaneu Gheorghii, prin acțiunile sale, a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol. La fel, acțiunile inculpatului nu pot fi încadrate nici conform art.19, 58-1 (b) Cod penal al RSFSR-pregătire la infracțiunea nominalizată;

- sentința de condamnare în privința inculpatului Badaneu Gheorghii, a fost pronunțată fără a se ține cont de declarațiile acestuia, precum și de declarațiile martorilor;

- în instanța de judecată martorul Muler Vladimir a declarat că, în luna iunie 1945, a exercitat funcția de comandant de pluton în unitatea militară în care la momentul respectiv efectua serviciul militar Badaneu Gheorghii. Acesta, inițial îndeplinea toate indicațiile întocmai. Ulterior, martorul a aflat de la alți subalterni că inculpatul menționa că cunoaște limba română, iar când va ajunge în România, intenționează să rămână acolo ca nimeni să nu-l poată găsi;

- martorul Bîcov Victor a declarat că, în timpul luptei din 1945, în urma atacului din partea nemților, Badaneu Gheorghii, a lăsat postul, armamentul și a fugit. De la alți militari a auzit vorbe precum că inculpatul spunea că va dezerta;

-declarațiile martorilor nominalizați nu reprezintă probe directe și nu pot servi ca bază a condamnării, bunăoară toate expunerile se bazează pe fapte la care nu au fost martori oculari și pe care nu le puteau cunoaște cu certitudine;

- adiacent, s-a stabilit, că instanța de judecată la examinarea dosarului, a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie;

- sentința de condamnare emisă în privința lui Badaneu Gheorghii este o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform art. 6 pct.44) Cod de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată;

- sentința nr.13 a Tribunalului Militar al Diviziunii de Gardă nr. 24 din 20 martie 1946, necesită a fi casată, iar în temeiul art. 391 pct.6) din Codul de procedură penală,

procesul penal în privința inculpatului Badaneu Gheorghii urmează a fi încetat, în legătură cu prezența circumstanțelor ce exclud tragerea la răspundere penală;

- inculpatul Badaneu Gheorghii în conformitate cu art.3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct.44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art. 3 lit. a) al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul lor de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunilor politice pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie”.

Din materialele cauzei rezultă că, hotărârea de condamnare a lui Badaneu Gheorghii, este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece acesta a fost condamnat pentru trădare de patrie pe motive politice, fapte ce cad sub incidența art. 1 din Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 3 lit. a) din Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Badaneu Gheorghii urmează a fi reabilitat.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Badaneu Gheorghii pentru trădare de patrie, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art. 435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive

întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Badaneu Gheorghii, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), art.453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința nr.13 a Tribunalului Militar al Diviziunii de Gardă nr. 24 din 20 martie 1946, în privința lui *Badaneu Gheorghii xxxxx*, condamnat în baza art. 19, 58-1 „b”, Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor